

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis Ioviani Pontani amorum libri II.

Pontano, Giovanni Gioviano

Venetiis, 1518

In secundo Eridanorum Libro.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13534

IOANNIS IOVIANI PONTANI,
ERIDANORVM LIBER II.

ARIADNAM VXOREM MOR-
TVAM ALLOQVITVR.

Vid querere o' Ariadna? tua non
iusta querelæ

q Causa subest, soluit mors sua iura
tori.

Liber ago si nullo cauet lex, desi-
nit esse

Peccatum, quare desine & ipsa queri.

Lex statuit sibi ius. cessat ius lege soluta.

Hinc sunt coniugij libera vincula mei.

Rupit mors laqueos legis. lex morte perempta est.

Nulla viri ratio est, vincula nulla tori.

Quid loquor ah demens? stant & mea foedera tecum,

Iunxit amor dextras, foederis auctor amor,

Author amor fidei, sistendi & pignoris auctor.

Trans Styga trans Lethen hic sua signa tenet.

Tu nunc Elysij sis felix per amoena uireti,

Priscarum & nulli forma secunda tua est,

Vel tibi ut inuideant, liuor si forte beatas

Sollicitet, tibi si liuor obesse queat.

Hinc patiare licet tantisper ludere nostram

Canitiem, fas sit ficto in amore queri,

Dum nos fata uocent, dum te mihi cara reuisam,

Elysusq; iterum vincula neclat Hymen.

Nec mora longa quidem quamq; breuis ipsa molesta est,

q y

ERIDANORVM

Iam uenio, cupidos o' mea pande sinus,
 Et thalamos formosa para, dulcisq; Hymenaeos.
 Iam propero, solitos sterne Ariadna toros.
 Nec tamen ignoro quæ sint suspiria amantum,
 Expectata tamen gaudia longa manent.
 Durat amor, cui cunq; diu suspiria durant,
 Gliscit & in uero semper amore timor.
 Quisquis amat, timet ipse quidem, timor auget amore,
 Auctus in immensum gaudia tollit amor.
 Et patiare igitur fessam miserata senectam
 Ludere me gelidi florida ad arua Padi.
 Ludere me placidos Sebethi ad fluminis hortos,
 Et canere, ad catrios Lucida Nympha ueni.
 Et meditare nouos iterato fœdere somnos,
 Quæq; uirum deceant gaudia, quæq; senem.
 Felices somnos, cumulataq; gaudia lecti,
 Illa uel Elysijs cognita sola toris.
 Te docet Euadne, coniux docet acris Vlyssi,
 Inq; uiri recubans Laodomeia sinu.
 Immemor hic Troiæ, gesti q; ad pergama belli
 Optatæ fruitur coniugis ore suæ.
 Illa memor luctus, memor & consortis adempti,
 Delitijs pensat damna priora nouis.
 Hi cito nos erimus (nulla est nam longa senectus)
 Ipsa eris in nostro Laodomeia sinu.
 Pace tua interea Sebethi ad flumina cantem,
 Saltet & ad numeros Stella decora meos.
 Pace tua Eridani recinant ad flumen olores,
 Cantet olorinos Stella secuta modos.
 Stella sinu latices fundit, dum sydera fulgent.

E' quibus in caelo flumina larga fluunt,
 Stella faces acuit, sol dum tenet edita mundi,
 Huius et ex oculis lucida candet humus.
 Hanc Charites comitantur, amor comitatur, & illa
 Eridanus flammam hinc, inde ministrat aquas.
 Huic quoq; tantisper spatium concede iocandi,
 Elysium dum nos conciliarit Hymen.
 Haec mora parua quidem, mortem post cuncta perennat,
 Atq; sub aeterna conditione manent.

PVERVM ALLOQUITVR Faculam
 nocturnam praeferentem.

Pone puer faculam, nil est opus indice flamma,
 Stella mihi fax est, qua duce flamma micat.
 Stella mihi in tenebris lux est, in luce diurna
 Stella mihi speculum, Stella & imago mea est.
 Quisq; meas curas, qui scire incendia poscis,
 Illius ex oculis singula nosce potes.
 Illius ex oculis tibi nostra liquebit imago,
 Quaeq; premant curae, quoq; et ab igne cremer.
 Aëra trahit magnes, rapiunt & sydera nubes,
 Stella trahit sensus, cordaq; nostra rapit.
 Quisquis ades, stellamq; uides, mea pectora cerne
 In speculo, speculum pectoris illa mei est.
 Illa meos magnes sensus rapit. illa dolorum,
 Illa uoluptatis fertilis aura mea.
 Illa meum sydus, seu sol, seu luna, Venus'ue,
 Lucifer illa mihi est, uesper & illa meus.
 Heu heu non uesper, non est mihi lucifer illa,
 Non sydus, non sol, luna nec illa mihi est.

ERIDANORVM

Stella mihi tenebrae, Stella est mihi tristis Orion.

Est nox cum nimbis, est sine luce dies.

Quisquis amas age temne fidem, neu crede puellis,
Deficiet medio Sol tibi nanq; die.

DE VENERE.

i Nsignibat acu, digitum Venus aurea punxit.

Dum tenuis telas pingit Adoni tibi.

Effluit e punctu subitus cruor. hic dea primum

Palluit, & viso penè cruore cadit.

Mox abit in lacrimas timor & dolor, effluit imber

E' lacrimis, lacrimæ pectus, & ora rigant,

Miscet & his amor ipse suas, admotus & ori

Maternos fletus matre fouente leuat.

In pharetram tepidus cadit imber, acutaq; tingit

Spicula, tum irato coepit ab ore Venus.

Nil præter lacrimas uestro de vulnere manet,

Tela inimica homini, tela dolenda deo.

Sint uobis comites timor, & dolor, eia age tela

Ferte uiris lacrimas, tædia ferte deis.

DE VENERE, ET AMORE.

n E fle, ne mihi care oculos corumpe, tuisque

Desine de lacrimis sollicitare meas.

Me miseram, qui singultus? complectere matrem,

Colla foue, inq; meo fesse quiesce sinu.

Belle puer, qui nam lacrimas dolor excit? ubi arcus,

Ah miseram, in pharetra spicula nulla manent.

Dic age dum, neu singulti, neu pectora rumpe,

Quæ rogo, quæ insidiæ? cuius & iste dolus?

Heu mater nato indulgens, mihi Deianilla
 Mutua quæ dederam, reddere tela negat.
 Hæc arcum tenditq; manu, stringitq; sagittas,
 Ipsa graui dextra spicula nostra iacit.
 Singultus age coge puer, lacrimasq; coerce,
 Spicula quo redeant sub tua iura dabo.
 Hanc auram cape nate. oculos hac Deianilla
 Affia, & Acidalio tinge liquore genas.
 Deq; oculis, deq; ipsa genis dic tendat ut arcum.
 Deq; oculis iaciat spicula, deq; genis.
 Arma tibi puero reddat. sit & aura uel arcus,
 Vel pharetra, ast ipsi spicula sint oculi.

AD STELLAM.

u Na, eademq; faces in me succendis, & una
 Atq; eadem glacie pectora nostra gelas.
 Corda rigent, oculos quoties auertis iniquos,
 Occupat & subitum pectora nostra gelu.
 Urimur, atq; imis feruent incendia uenis,
 Spirat ut ex oculis aura secunda tuis.
 Hæc flammæ, hæc ipsa faces diuulsiat aura.
 Iam uideo in flammæ pectora abire mea.
 Verte oculos, age funde gelu, glaciemq; niuesque.
 Fax glacie ac niuibus flamma abolenda gelu est.

AD STELLAM.

s Aepe mihi ex oculis auram flatusq; secundos
 Promittisq; meæ tempora fausta rati.
 Sæpe supercilij portum, fidosq; recessus,
 Ira sit ut placido nulla timenda mari.

ERIDANORVM

Cur o' cur Boreas, unaq; nigerrimus auster
 Eripiunt portus, littoraq; ipsa mihi?
 Aeris hoc uitium, uitium commune puellis.
 Illi incerta fides, his fugitiuus amor.

AD CITHAROEDOS.

q Viq; lyrã, chordasq; lyræ, qui carmina neruis
 Aptatis, dulces & datis ore sonos,
 Neu numeris, neu uos digitis, neu fidite plectris,
 Et numeri, & digiti, plectraq; murmur erunt.
 Dum ridet, dum Stella canit, blandumq; iocatur,
 Hanc auram, hos uobis conciliate modos.
 Hac numeros, hac & digitos, hac plectra sub aura
 Mulcete, hæc uestrum temperet aura melos.

AD THELESINAM DE PVDORE.

e Rubuit Thelesina, pudorq; per ora cucurrit.
 Et tinxit roseas purpura fusa genas.
 Ipse pudor deus est, siquis deus inter amantes.
 Ipse pudor formæ iuraq; nimq; tenet.
 Ipse uenustatem tribuit pudor, ipse decorem
 Conciliat, gratos temperat ipse modos.
 Ipse sibi pretium formæ tulit, & decus omne.
 Venalis species manet pudore suo est.
 Hunc igitur Thelesina cole, hic colat intima mentis.
 Hic tantum formæ det sua iura deus.

AD PVELLAS.

*d*esinite o' teneræ crines ornare puellæ,
 Desinite o' pexas arte ligare comas.
 Diffluat ipse uagus circum sua tempora crinis,
 Diffluat & mollis per sua colla coma.
 Desinite & teneris cultum adiecisse labellis,
 Lasciuosq; oculis quærere ab arte modos.
 Ornatus teneris hic sit Thelesina labellis,
 Non nisi grata tuo uerba ut ab ore fluant.
 Hic compus placidis Venerilla accedat ocellis,
 Gratia ut obtutu sit comes usq; tuo.
 Vis faciem, uis ora simul compsisse Teriuna,
 Suspira, quoties obuius ibit amans.

AD DEIANILLAM.

b Asia cum strictis offers mihi clausa labellis,
 Deq; tuo nullus spiritus ore uenit,
 Nescio quid tum triste animum subit, ipsaq; nostro
 Frigescunt tacito basia in ore situ.
 At cum raptâ sonant mordacibus oscula labris,
 Mixtus & alterno spiritus ore coit,
 Meq; color, meq; & sensus, animusq; relinquunt,
 Inq; tuo iaceo languidus ipse sinu.
 At tu cum dederis mihi suauia, consere linguam
 Inter labra, meo semper & ore faue.
 Ne pateant animo egressus, ne frigida lingua
 Torpeat, ipse tuo deficiamq; sinu.

AD AMANTES.

ERIDANORVM

Venerē in choreis posthac quæratīs amantes.
 Liquit amor choreas, liquit & ipsa Venus.
 In templis venerem, in templis quæratīs amorem,
 Temp̄la Venus sequitur, templ̄a frequentat amor.
 Hic læua, at dextra hæc astat tibi Chloris ad aram.
 Ex oculisq; parant tela facesq; tuis.
 Altera candentem succendit lampada, quali
 Vrat & ipsa homines, urat & ipsa deos.
 Alter & hamatas struat ære rigente sagittas,
 Insidiasq; deūm, perniciemq; hominum.
 A templis moneo iuuenes arcete puellam,
 Præda iuuat, Chloris præda petenda Ioui est.
 Hei mihi quid monui, templis discedite amantes.
 En agitat cupidos Chloris in arma deos.
 Dum certant, ego te solus spectemq; fruamq;
 Surripiam labris oscula operta tuis.
 Dum pugnant, latus usq; tuum formosa tuebor,
 Smmoueamq; homines, summoueamq; Deos.
 Aut amor ipse suis potius te contegat alis,
 Inuideat formæ nequa puella tuæ.

AD ARETHVSAM.

i Numeras, meminiq; oculis Arethusa uocabas,
 Ex oculisq; animi pignora certa dabas.
 Nunc renuis male sana, senemq; grauaris amantem,
 Non è flore seges, pomâq; lecta iuuant,
 Sed matura iuuant. dos est hæc certa senectæ,
 Flos breuis est, fructus aura senilis alit.
 Aura senis geniale bonum, & sine lite uoluptas.
 Illecebris iuuenum fraus adoperta latet.

Tu modo parce seni, moueatq; Aurora senili
Iuncta toro, thalamus læta puella senis.

AD THELESINAM.

e T faciem Thelesina cole, & cole dia capillum,
Et cole florentis arte decente genas.
Et pectus formosa cole, insignemq; papillam,
Planta quoq; extremi sit tibi culta pedis.
Quæ nisi culta iuuant? culti laudantur agelli,
Gemma quoq; in digitis non nisi culta placet.
Et cultu lætatur honos, & gloria cultu,
Nec nisi de cultu laus sua cuiq; uenit.
Templa placent superis multo quæ compta paratu.
Ornatum præ se sydera & ipsa ferunt.
Rustica simplicitas sibi sit. tu lux mea cultum
Vsq; foue, & formæ sedula confer opem.

AD AMBROSIAM.

s Parsisti Ambrosia Ambrosiam p labra, meisq;
Suxisti è labris Ambrosia Ambrosiam.
Suauia tunc etenim sunt suauia, mutua cum sunt,
Et dant, & capiunt mutua qui faciunt.
Ambrosiam diffunde, dedi cum basia, suge
Cum capis alternis Ambrosia Ambrosiam.
Suauia sic & erunt tibi basia nostra, mihiq;
Et tua, & Ambrosia stillet uterq; sua.

AD P. Summontium Virum elegantissimum.

ERIDANORVM

9 Vmmonti dum culta probas, inculta Neera
 Te capit, illaqueans simplicitate sua.
 Tantum pexa coma, sususq; sine arte capillus,
 Quem tenui textu linea uitta tegit.
 Per faciem candor, natiuaq; purpura fulget.
 Arte uacant comptus oris, & arte gena.
 Mundities sine lege quidem, sine lege nitela,
 Cura sed ipsa decens, non operosa tamen.
 Nil petum, aut petulans oculis, incessus honestus,
 Et nulla tinctus rusticitate pudor.
 Frons laeta, & facilis gestus, risusq; sereni,
 Condit & urbanus singula uerba lepos.
 Nil ex arte tamen, licet haec ex arte profecta
 Cuncta putes, crescit simplicitate decor.
 Qui te Petre capit. capiunt sine labe papillae.
 Quas uestit tenni fascia linteolo.
 Et tu culta probas? rudis & male doctus amator.
 Qui damnes id quod cara Neera probet.
 Qui damnes quod amas? tu cultum desere, ne te
 Deferat incultis culta Neera modis.

DE MARINO Tomacello.

n Ostra Tomacellus legeret cum carmina risit,
 Atq; ait, o' quantum desipit iste senex.
 Quid tibi cum Eridano, quid cum Būdenide lympha,
 Quodq; & amor liquido sucina in amne legit.
 Audit amor, ridetq; uirum, missaq; sagitta
 Arnus & haec in te spicula torquet, ait.
 Arnus ait chariose senex tuus haec tibi iactat
 Arnus, nequitiae conscius ipse tuae.

Ecquid amas male sane senex? cumq; Arnide Lympha
 Quid tibi? num nostro hæc nequior Eridano?

AD FRANCISCVM AELIVM.

Non Aeli me longa qdē grauat ipsa senectus,
 Sed quod abest heu tot millibus Eridanus.
 Ille meos ignis leuat, & mea vulnera sanat.
 Heu qui sanat, abest, qui leuet, ille & abest.
 Fundite Pierides nimbium, qui diluat ignes.
 Stella uel è coelo quæ medearis ades.

ERIDANVS Phaëthontem consolatur.

Abustum Phaethonta rotis solaribus, auræ
 Exceptum fluijs destituere uadis.
 Suscipit Eridanus, totumq; liquentibus undis.
 Solatur densis clausus arundinibus.
 Parce precor Phaëthon lacrimis, tua vulnera sensit
 Saturnus, summi pulsus ab arce poli.
 Cuiq; suis stant fata locis, mihi uoluitur annis,
 Annis inexhaustis non rediturus aquis.
 Terra tibi est genitrix. caelum tamen inde petisti,
 Ipse docet casus, quid ferat hora sequens,
 Expertus patrium decus, ingratusq; parenti
 Cede polo, & tenebris qua potes usq; late.
 Tutius in paruo uiues lare. sors mihi in amne est,
 Et tamen à nimbis, à pluuijsq; petor.
 Optasti currus patrios, excussus ab illis
 Vix nostris tutus sedibus hospes ades.
 Qui ruit ex alto, præceps ruit. ima ruina
 Nulla est. è summo qui cadit, ille cadit.

ERIDANORVM

Te casus, te flamma docent, quid iure timendum
 Auxilium nostris qui petis uestus aquis.
 Hospitio læti accipimus, dabiturq; quod optas.
 Quicquid opis nostræ est, sub tua uota uenit.
 Talibus Eridanus, gemitus hic substulit heros,
 Oraq; flumineo torrida rore lauat.
 Mi genus exitio fuit, incertiq; parentes.
 Me studium famæ traxit in excidium.
 Exul agor cælo pulsus, patrijsq; quadrigis,
 Eijat & tellus, uestaq; pellit aqua.
 Solaq; in Eridano superat spes. hæc ubi dixit,
 Illius madidos concidit ante pedes.
 Sulleuat hunc genitor, solioq; imponit acerno,
 Atq; hos cæruleo mouit ab ore sonos.
 Est mihi nata tuis amnis comes. hanc tibi trado
 O phaethon, nostræ pignora certa donus.
 Vix hæc, cum teneris arcum comitata puellis
 Prodit de thalamis Eridanea patris.
 Affuit & formosus Hymen, ceciniq; hymenæos,
 Omnis & ad thalamos turba uocata coit.
 His phaethon felix tedis regnauit ad amnem,
 Et iunxit socero sceptrâ superba suo.
 Nunc alto positus solio, nunc pressus ad imum
 Fortunæ instabiles edocet esse uices.
 Nos quoq; fatorum leges per utrumq; secuti
 Solamur cantu tempora nostra senes.
 Hinc amor inde Venus mulcent dulcissime Carbo
 Vt mihi sint senij tædia nulla mei.
 Stella mihi solamen adest, mihi molle leuamen
 Eridanus, niueas dum canit inter aues.

Ipsæ canit, recumbunt cycni. iuuat aura canentis,
 Hos inter cantus en mea nympha uenit.
 Amplexuq; senem dignatur, & oscula iungit,
 Et nostra in tenero collocat ora sinu.
 Exitus hic uitæ, post bella, grauisq; labores
 Sine senectâ leuis, seu iuuenilis amor.

DE ERIDANEA, Pasyale, & Stella.

Inter frondosas salicum requieuerat umbras.
 Capta uiri illecebris Eridanea sui,
 Ipsa suo crinem domino pectebat, eburnis
 Componens digitis, marmoreaq; manu.
 Candida fluminei mirantur brachia cycni,
 Miratur niueum populus alba decus.
 Blanditur dominis littu, blanditur & unda,
 Vernaq; odoratis aura strepens folijs.
 Mincius ex alia, uiridem recubabat ad alnum
 Pasyale in tenero ludit amata sinu.
 Ipsa parat, fertumq; sibi, fertumq; marito,
 Serta simul uiolis, pictaq; sarta rosis.
 Illi Naiades, fusæq; per arua Napeæ
 Selectos flores, lilia cæna ferunt.
 Comit nympha uirum, comit uir, & ipse maritam
 Ludit & alterno nuptaq; uirq; sinu.
 Lusibus his, dum spectat amor, dum mater amoris,
 Ipse & amor plaudit, plaudit & ipsa Venus.
 Ecce procul deuecta Pado, Nereidas inter
 Stella micat, radijs Stella corusca suis.
 Qualis mane nouum surgens Cytherea sub ortum
 Inter clara deum sydera prima nitet.

ERIDANORVM

Pasſyale aſſurgit dominae, coniuncta marito
 Excipit in medijs Eridanea choris.
 Laeta canunt Cycni, ſundit Venus aurea rorem,
 Ambrosiae Cyprius ſtillat ab axe liquor.
 Immixtus Nymphis, interq; heroidas errat
 Blandus amor, blandis ludit & ipſe modis.
 Mox ridens, quod cantet habet uates meus, inquit.
 Telaq; de pharetra ſeligit ipſe truci.
 Altera, quis menti uulnus meditetur amarum,
 Altera quis ſenſus in ſua uota trahat.
 Excuffitq; ualens. hæſere haſtilia. cæcum
 Mens hauſit telum ſenſus & ipſe labat.
 Arſiſt Phaëthon flammis ambuſtus anhelis,
 Me tacitæ flammæ, cæcus & ignis edit.
 Vrinur heu miſeri, calidoq; in pectore feruet
 Ignis edax. in me ſeuit acerbæ lues.
 Quid queror ah demens. cæco nutrimur ab æſtu.
 Nutrimur flammis, tectus & ignis alit.
 Vita mihi fax eſt, uenti ſpirate frequentes,
 Veſcimur en facibus, uiuimus & zephyris.

AD HYERONYMV M BORGIV M

Poetam elegantiffimum.

Irisum Borgi domus eſt tua, quam rigat amnis
 Siris in Herculeis aduena littoribus.
 Hic conſedit auus, terra deuectus Ibera,
 Quem procul a patria Martis abegit amor.
 Te nec bella iuuant, nec te iuuat æreus enſis,
 Parta nec hoſtali præda cruore placet.

Otia Muſarum

Otia Musarum sequeris, dulcisq; recessus,
 Proq; tuba colitur tibia blanda tibi,
 Quin & amas, carmenq; tibi iuuenile probatur,
 Delia & ipsa tuo semper in ore sonat.
 Nec non Eridanus, & opaca Mincius umbra,
 Eridanusq; tibi, Stellaq; nostra placet.
 Quæ num frondosis longe pulcherrima ripis
 Læta Padi ad ueteres ludit amans salices.
 Immemor ah quid Stella senis, quid ludis ad amne?
 Præda futura tuis credula fluminibus.
 Credis Naidibus, credis te Stella Napæis?
 Ista tibi inuideant lumina Naiades.
 Inuideant pictæ (fallax heu turba) Napææ
 Inter formosas heu mei nulla fides.
 Nulla fides fluminis rapuere & flumina nuptas.
 Tutæ nec est ullis, heu mihi, forma locis.
 Est tibi Pasyale, simul Eridanea cauenda.
 Inuidia heu nullis parcat amicitijs.
 Tutæ manes formosa domi, sed parce fenestris.
 Ad crinem causas ipsa fenestra facit.
 Parce & porticibus, templis quoq; parce dicatis.
 Rara fides templis, raraq; porticibus.
 Quid timeam ignoro. timeo tamen, & decor ipse
 Rarus ab insidijs tutior esse nequit.
 Me cycni terrent plumæ, meq; aureus imber,
 Sub terris aditus & sibi fecit amor.
 Tu uero secunda domi solabere fuso,
 Et curas animi candida mente leua.
 Non prodit thalamus Aurora absente marito,
 Inter & ancillas pensa, columq; trahit,

ERIDANORVM

Expectatq; senem redeuntem ad numera lecti,
 Exemplum certi cauta puella tori.
 Hæc Borgi dum nostra legis, dum carmen amorum
 Facullam teneas esse in amore fidem.
 Quicquid amas, fruere, inq; diē, neu differ in annos
 Ni matura legis, post modo poma cadunt.

POMONAM ALLOQVITVR.

d. Ic age, dic Pomona (tuis sic semper in hortis
 Præniteant ramis pendula poma suis,) POM
 Dic age, dic, cultis errat dum Stella rosetis,
 Dum carpit violas, dum legit ipsa rosas.
 Qualis per flores, & per uernantia culta
 Visa tibi, quales ore referre deas?
 Talis per flores, qualis per sydera fulget
 Lucifer, eois dum micat ortus aquis.
 Lilia nudatæ uincunt candore papillæ,
 Puniceasq; genis purpura fusa rosas.
 Qualis Acidaliæ Cytherea uagatur in hortis,
 Textile dum capiti neſtit A doni tuo.
 Marmoreum digiti referunt candore nitorem,
 Quæq; mouet gressus, florida ridet humus.
 Pestanumq; per ora fragrat decus, inter odores,
 Fundit & ipsa suos, Ambrosiasq; suas,
 Et quoties teneræ saliunt de ueste papillæ,
 Spirat odorato mollior aura sinu.
 Illius ex oculis Zephyri mulcentur, & aer
 Fundit ab afflatu gaudia læta suo.
 Talis erat, cultis errat dum Stella rosetis,
 Stella tuis uates nobilitata iocis.

Quam Venerem dicis, unum ni distet, ocellis
 Stella gerit Charites, Cypris agit comites.
 Quis nunc teste dea nostros incuset amores? **POW.**
 Seu uir, seu seram foemina canitiem?
 Felix canities, cuius requiescit in ulnis
 Siue Venus, similis siue puella Dea.
 Nostra Tomacellus damnet nunc carmina? damnet
 Eridanum, & socias increpet Heliades,
 Necte puer myrtum, myrtoq; interfere rorem.
 Ornet amatorem picta corona senem.
 Deducantq; senem iuuenes, mihi foemina plaudat,
 Digne senex stellis, digne fauore poli.

DE PATULCI, ET NIUVANO.

fessa sub Hesperidum ramis formosa Patulcis
 Ducebat somnos, & grauis aestus erat.
 Spirabant Zephyri, Zephyris strepit aurea sylua
 Sylua ciet somnos, & sopor ipse inuat.
 Ecce Niuanus adest, non expectatus amator,
 Dum puer in uolucres retia tenta parat.
 Exilit haec somno, puerumq; amplexa locauit
 Blanda toro, blandis perfruiturq; iocis.
 Decipit heu fallax spes, & frustratur amanteis,
 Saepe in amore tamen sors sua cuiq; fauet.
 Sortis amor comes est, sors & comitatur amorem,
 Quisquis amat (sorti credite) compos eris.
 Aurum multa potest, multum lacrimantia uerba.
 Praeualet haec ipsis & pretio, & lacrimis.
 Temporis haec spatium gaudet. uos tempora laeti
 Expectate, suo tempore laeta uenit.

ERIDANORVM

Sorte sua bello reges potiuntur, opimis
 Victorum victor gaudet & exuujs.
 Sorte triumphat amor, sortem ueneremur amantes.
 Ipsa seni & cupido candida diua faue.
 Quamquam stella mihi fors est, tua certa uoluntas,
 Hæc spes, hæc tempus, hæc sine fraude fides.
 Nobis Eridanus. nobis & Mincius umbra,
 Blanditurq; suis Pasyalea uadis.
 Sors igitur nobis, sit mutuus ardor amandi,
 Mutua sors, certa sinus uterq; fide.
 Tempora qui spectant, amittunt tempora, diues
 Temporis est, nullum qui finit ire diem.
 Nulla dies sine amore fluat, nox occupet umbras
 Delicjs, luces occupat ipsa dies.
 Nox lucem, tenebras pellat lux inter amandum,
 Vita breuis. profert tempora lætus amans.
 Viuit, amat qui cunq; suoq; potitur amore.
 Non uiuit, fructu quisquis amoris eget.

DE SEBETHO.

c Antabat uacuis curis Sebethus ad amnem
 Si uacuum sineret perfidiosus amor.
 Ipsa ueni ad salices, & opacæ umbracula uitis.
 Ipsa ueni ad nostros culta Labulla modos.
 En hic cæruleæ saliunt per littora nymphæ,
 Ludit & ad fontes picta Napæa meos.
 Culta Labulla ueni. sunt hic tibi ferta parata,
 Nexa simul calihis, iuncta simul uiolis.
 Lilia seruantur canis prælata pruinis,
 Quæq; meis iactat se Melilotos agris,

Fragaq; seruantur summo mihi lecta Vesuo,
 Fraga Maroneis mane petita iugis.
 Sunt etiam geminae frondosa in uita cicada,
 Cesserit his cantu uel Philomela suo.
 Hæ tibi munus erunt, & erunt tua munera ranæ,
 Quæ mecum ad salices carmina culta canunt.
 En audi, ad salices formosa Labulla uenito,
 Dum canimus, uolucres duc age & ipsa choros
 En sternunt hiuæ muscosa cubilia nymphæ,
 O' ros in pratis ipsa futura meis.
 Talibus ille suis in cassum clamat ab antris,
 In cassum ad salices murmura uana iacit,
 Non mihi ad Eridanum, mihi non ad Mincida ripâ,
 Non opus ad salices lucida nympa ueni.
 Nil opus est cantu, nec picti munere ferti,
 Nec quæ de ramis rauca cicada canit.
 Tantum opus obsequijs. Sponte en mihi candida fulget
 In thalamis, nostro Stella corusca toro,
 Sponte meo cubat ipsa sinu, mihi plaudat ouanti
 Ipse amor, è curru plaudat & ipsa Venus.

AD MATRONAM.

q Vid rides matrona? senē quid temnis amante?
 Quisquis amat, nulla est conditione senex.
 Quisquis amat, iuuenem par est matrona uocare.
 At qui nullus amat, iure sit ille senex.
 Tempus habet metas, & constat tempus ab annis,
 Et peragunt annos sydera cuncta suos.
 Solus amor nescit tempus, nec subiacet annis,
 Aëno sed fruitur, perpetuusq; manet.

ERIDANORVM

Quid mihi nunc annos obiectas, quid ue senectam?

Nullus amor fines terminat ipse suos.

Te matrona decet metiri tempora, quam nec

Vllus amat, nec scis præter amare merum,

ferrum Hebrus, ferrum Tiberis colit acer, & ingens

Euphrates, ferrum Rhenus & Ister amant.

At pace Eridanus gaudet studiosus amantum,

Et thalami, & pacis munia lenis obit.

Eridano pia uota pijs reddamus amantes.

Fumet odoratis ara uerenda focis.

Tu uero mea lux (etenim tibi cultus amoris

Tantus inest) aris debita solue sacris.

Eridano benedic detectis compta papillis,

Compta sinu, pexis non sine lege comis.

Mox Genio datura, facesq; incende Sabæas,

Et mihi delicias nocte ineunte para.

AVRAS ALLOQVITVR.

d Icite felices auræ, Bundenidis undæ

Quæ colitis ripas, quæq; & amoena Padi.

Dicite, frondentis quid agat meus ignis ad alnos?

Aut quid ad Argentiæ moenia littoreæ?

An memor absenteis, tacitos suspirat amores?

Et uetus est illi uulnus, ut ante nouum?

Rara quidem uirtus, constans amor. hoc tibi nomen

Stella dedit, stabilis q; tua cura manet.

Scilicet & memor es tantorum grata bonorum,

Quæ tibi noster amor munera multa dedit.

Præsentemq; senem faciunt tibi munera nostra,

Quodq; & amor iubeat, gratia & ipsa simul.

Heu heu, nec strepitis frondes, auræq; siletis,
 Et mutæ in cursu conticuistis aquæ.
 Nil mihi resposant auræ, tristesq; silesunt.
 Crimnis est taciti conscius ipse pudor.
 Immemor ab cur Stella senis, cur ludis ad alios
 Argentiæ immemorem munera te faciunt.
 Scilicet est pretiosus amor, uenalis amantum
 Spes. Et in ambiguo uicta fides pretio.
 Immemor ab ueteris, capitur mercede recenti,
 Quæq; puella nouis subdita muneribus.
 Venalis species, pretiosa est forma, decorq;
 Nimirum pretio quæq; puella subest.
 Venditur en auro coelum, uenduntur et astra,
 Stellaq; nostra nouo munere capta uenit.
 Vendit amor mercesq; suas mercator auarus,
 Institor et fallax, ales et ipse rapax.
 Ite redite auræ, meaq; hæc maledicta referte,
 Venisti pretio capta puella senis.
 Venisti et iuuenis iuueni uetus ipsa rependes
 Mox pretium has poenas da leuitatis annis.
 Hæc fors est in amore, et sunt hæc mutua amoris,
 Quæ uendit iuuenis, post emit ipsa senex.

DE STELLA.

Funditat è celo radios latonia Phœbe.
 Quis teneros foetus, floridaq; arua rigat.
 Funditat et radios Phœbus, quibus omnia lustrat,
 Calfacit et flammis quæq; creata suis.
 Stella mihi sol est, eadem mihi roscida luna,
 Hinc fouet et flammis, irrigat hinc et aquis.

ERIDANORVM

Stella eadem ferit ex oculis, oculisq; medetur,
Hæc mihi & hostis amor, hæc & amica Venus.

DE STELLA.

q Valis flauentes Zephyrus permulcet aristas,
Syrius ardenti dum coquit aura face.
Qualis languentes liquidus ros excitat herbas,
Dum fremit horrenti feruidus ore leo,
Talis & erumnas risu fugat, & leuat æstus
Stella meos, risu Stella iocosa suo.
Huius enim risus mihi ros est, huius ab ore
Aura uenit, Zephyris lenior ipsa suis.
Aura faue, foueasq; senem, Zephyriq; fauete,
Et foueant risus Stella benigna tui.

AMANTES ESSE MISEROS.

s Ol hyemes, sol æstates moderatur, & idem
Tempus agit noctis, tempora lucis agit.
Talis amor, rixas idem, pacemq; procurat.
Idem lætitiã, tristitiãq; mouet.
Sol æstus, sol & glaciem, tenebrasq; diemq;
Diuerso tamen hæc tempore cuncta facit.
Ast turbas, requiemq; simul, lacrimasq; iocumq;
Miscet amor, nullo tempore certa gerens.
Semper enim uariat dubius, semperq; uacillat.
f Quam miser est omni tempore quisquis amat.

DE THELESINA, ET PUDERICO.

e Cce uenit Thelesina. Venus comitatur, amorq;
Parce puer pharetræ, tu dea parce faci.

Ipsa feri Thelesina oculis uos parcite telis.
 Ipsa oculis iacias tela, facesq; tuis.
 En & adest Pudericus, amor ne stringe sagittas,
 Conde Venus faculas, tu Thelesina feri.
 Prima quidem sint tela oculi, quis corda sagittes,
 Et dicas amor hæc tela cruenta iacit.
 Altera tela faces, risus sit Cypridis arma,
 Risus amatoris uincula certa tui.
 Hæc ubi, dic ueneri, dicas Thelesina & amori,
 Hic meus est, telo concidit iste meo.
 Arte mea curandus & est. mox pallia dextra.
 Reijce, & ornatos candida pande sinus.
 Ac rursus formosa oculis, risuq; ferito.
 Qualis Achillea plaga iterata manu.
 Namq; & amor geminata facit dum uulnera, sanat.
 Ut sanes, iterum bella puella feri.
 Nequa tamen ueteris plagæ sit forte cicatrix,
 Hanc line mox lingue blanda liquore tuæ.
 Oscula neu cessent etiam geminata, superbit,
 Quæ dare cum possit plurima, pauca negat.

AD MARCVM Antonium Sabellicum
 scriptorem historiarum.

d. Vm Venetū historias, dū bella Sabellice narras,
 Et scriptis ornas tempora nostra tuis,
 Dum memoras tot gesta uirūm terraq; mariq;
 Assonat & plausu terra, salumq; tibi,
 Interea nos fata grauant, fors improba uexat,
 Decidit eq; suo nostra senecta gradu.

ERIDANORVM

Non iacet ipsa tamen, casu nec territa tanto
 Mens mea, nec uarijs corruit icta malis.
 Nec fortes fortuna premit, quin erigit, & me
 Tollit humo, quoties seuior ipsa furit,
 Orbauit nato, carisq; nepotibus, at non
 Orbauit mentis robore, non animi,
 Orbauit genero, non mente, aut corde. probatur
 Igne aurum. uitium decoquit ipse focus.
 Amisi geminos terrarum lumina Reges,
 In quibus heu patrium ius mihi penè fuit.
 Amisi sociamq; domus, dominamq; cubilis,
 Partem animæ, maior pars erat illa mei.
 Non me discussit belli tremor, Alpibus acta
 Tempestas, non me Gallicus ille furor.
 Vnde meis partus studijs honor & decus, heu heu
 Eripitur, primus, & sine labe locus.
 Non tamen in fracti ue animi, deiecta ue uirtus
 Concidit, aut cessit qui fuit ante uigor.
 Stant & opes animi ualida. ridemus iniquas
 Fortune insidias, instabilisq; uices.
 Utendum ingenio. nitendum pectore, mente
 præstandum, ne fors scena nocere queat.
 Quin & si noceat, pulsanda iniuria, nullus
 Sponte ruat. miser est qui ruit ipse uolens.
 Quin etiam duros casus, inopemq; senectam
 Solamur cantu, Pieridumq; madis,
 Et nunc Sebethi gelidos spectamus ad amnes
 Hinc illinc socias ludere Naiadas,
 Et nunc Lucrini madidas de fonte puellas
 Ad speculum flauas arte ligare comas.

Nunc nos ad uirides uocat Antiniana recessus,
 Et uocat ad primas blanda puella rosas.
 Nunc offert sese choreis spectata Patulcis,
 Læta suis hortis, læta Patulcis agris.
 Nil agro huberius, nil est felicius hortis.
 Vtraq; me immemorem res facit esse mali.
 Rura mihi sunt uer, sunt horti florida ueris
 Tempora, delicijs & mihi uernat ager.
 Hæc inter uarias uario de flore corollas
 Nectit amatori Stella benigna suo.
 Olim ignis, nunc uel senij mihi dulce leuamen,
 Et fax in tenebris Stella corusca mihi,
 Quin ueteris memores fortis de pectore curas
 Eijcit ipse recens, & rediuiuus amor.
 Quiq; senex, quiq; & fati iactatus, amare
 Ipse potest, fatum uincere & ipse potest.
 Hic ego sum grauis ipse annis, grauis ipse senectæ,
 Fortunæq; minis exagitatus amo.
 Et modo, Pausilypi scopulos, modo culta uesui
 Impleo non solitis littora carminibus.
 Hinc referunt ualles, hinc prata uirentia reddunt,
 Stella senis lacrimis Stella uocata ueni.
 Me miserum Eridani retinent te frondea rura,
 Argente retinent moenia grata tibi.
 Sed nec te retinent, & amor senis urget amantem,
 Inq; meos properas lucida Nympha sinus.
 Oades expectata, senem complectere, meq;
 Blanda foue, & socio fessa quiesce toro.
 Qualis ad illecebras canure gressa mariti
 Aurora optatos læta petit thalamos.

ERIDANORVM

His casus solorq; meos, fragilemq; senectam.
 Delia nulla mihi, nulla Corinna seni est.
 Ficta iuuant, quæ nostra tamen patientia, fatum
 Aut fugit, aut mollit, si superare nequit.
 Tu uero decus historiæ cultissime Marce
 Dum sequeris, quæ te gloria rara manet,
 Neu nugis contemne meas, neu despice lusus,
 Qui mea fortunæ uulnera cruda leuant.
 Namq; & opem morbis contraria sepe tulerunt,
 Et sepe insolita uenit ab arte salus.

AD VXOREM MORTVAM DE

obitu Lucij filij deploratio.

Ona mihi coniux agitur uindemia, cum te
 n Abstulit immitti funere auara dies.
 Interea memor ipsa tori, lectiq; iugalis,
 Et rara culti cum pietate uiri,
 Ludebas mecum in somnis, & adesse solebas,
 Alloquio & curas ipsa lenare meas.
 Ipsa grauis casus, & solabare dolentem,
 Ipsaq; miscebas gaudia nostra tuis.
 Omnis erat mea cura tibi communis, & omne
 Siue uoluptatis, siue doloris opus.
 Vina mihi in tenebris obuersabare, & obibas
 Vina domus munus, officiumq; pium.
 Quæ nam hæc inuidia est? mihi qs deus obstitit. ut tua
 Desereresq; uirum, desereresq; senem?
 Non mihi te solitæ noctes, non somnia reddunt.
 Ventitat ad thalamos umbra nec ulla meos.

Quo manes illi socij, tua dulcis imago?
 O' fors, o' fati tempora iniqua mei.
 O' coniux male grata seni, male grata marito,
 Sola tuis coniux dedita delicijs.
 Elysijs ipsa in campis per roscida prata
 Tu modo cum nato læta uagare tuo,
 Illi contexisq; rosas, contexisq; hiantem
 Narassum, & uiolæ lilia cæna nigræ.
 Illi purpureos mixtim coniungis honores,
 Spargis & ambrosio doctæ liquore comam.
 Quin & perpetuum Parcas seruas amar anthum,
 Quiq; etiam flores punica mala ferunt.
 Salicet has tibi blanditijs, has grata corollis,
 Has tibi placasti sedula numeribus,
 Quo natum auulsumq; sinu, colloq; parentis
 Ipsa tua teneas sub ditione tuum.
 Quæ nam hæc inuidia est, simul & consortia nostra
 Liquisse, & natum surripuisse patri?
 Et baculum eripuisse seni? Verum utere coniux
 Sorte tua felix, sorte beata uiri.
 Delicijs frueri Elysijs, frueri optima nati
 Blanditijs matris perfrueri ipsa bonis.
 Maternos imple affectus, sedisq; beatæ
 Dona fluant nato mellâq; lacq; tuo.
 At mea canities, & despectata senectus
 Orba suo inuisu, non ope fulta sua,
 Nuda iacebit, egens, & desolata nepotum,
 Sola toro ac mensis, sola die ac tenebris.
 Non hæres mihi, non nostro qui sanguine crescat,
 Quiq; suum blanda uoce salutet auum,

ERIDANORVM

Ante focumq; hiemes nec qui soletur iniquas
 Garrulus, & nostros lusitet ante pedes.
 Deserti thalami, deserta cubilia, & ignes,
 Quæq; uiris fuerat porticus ante frequens.
 Omnia sunt male amica seni. non aura, nec umbra,
 Non citharæ, aut cantus, non iuuat ipse sopor,
 Non choreæ, non fertæ placent, quæq; aura nepotum
 Sola iuuat, soli nulla relicta mihi,
 Non spes uenturæ prolis. Tuq; o' mea coniux
 His succurre malis, & mea damna leua.
 Mecum ergo in tenebris, mecum thalamoq; toroq;
 Nocte ades, amplexus & pete nocte meos.
 O' siquos nati amplexus, siqua oscula tecum
 Attuleris, siquos illius ore sonos.
 Non mihi canities grauis, aut sit iniqua senectus,
 Sed somni faciles, auræq; & umbra iuuent.
 Hoc mihi præstabunt sopor, et tua lenis imago,
 Hoc uitæ, hoc mortis mite leuamen erit.
 Nec mihi defuerint tolerandi exempla doloris,
 Quæq; usus docuit, monstrat & ipsa dies.
 Omnia naturæ sub legibus orta tenentur,
 Et quis principium est, his quoq; finis erit.
 Utq; diem nox atra rapit, sic lumina uitæ
 Extinguit lætum. cunctaq; morte cadunt.
 Hora tamen nec certa, & uitæ terminus anceps,
 Quamq; incerta, suo tempore & ipsa cadunt.
 Mille simul socijs uestitur floribus arbor.
 Ad fructum ueniunt paucula poma suum.
 Nec mortis tamen unda uia est. hæc grandinat aer.
 His nebulae, ast illis uentus, & aura nocent.

Pluribus exitio est aestus, glacies'ue, niues'ue,
 Hæc uredo necat, halitus aut no cuius.
 Contrahit è coelo uitium pars maxima. partem
 Decutit è ramis uis inimica suis.
 Hæc eadem uitæ ratio. mors undiq; seuit
 Lenta alijs. alijs præproperata uenit.
 Naturæ imperio morimur. parere necesse est.
 Imperium lex est. lex ratione uiget,
 Hanc sequimur. dux hæc uitæ, rectiq; boniq;
 Quæ sine nil rectum, nil queat esse bonum,
 At rerum ratio, lex, & natura, bonumq;
 Conueniunt in idem, ius & idem retinent,
 Nec mors naturam refugit, legem'ue, sed illis
 Paret, & obsequio fungitur usq; suo.
 Hinc mortem tolerare decet ratione magistra,
 Quæ doceat cineri nulla subesse mala,
 Mors igitur toleranda, mali sibi nescia, cum sit
 Ipsa quies hominis, sitq; quietis opus.
 Hinc ego felicem te te nate auguror, & me,
 Iure & utrumq; sua commoditate frui.
 Te, q; defunctus uitæ uideare periclis,
 Me, utar q; patria conditione pater,
 Tu uero coelo positus, radiantia cernis
 Astra, prius patrio nota magisterio,
 Atq; iterum diuûm effigies, & munera monstrat
 Vranie, illa tuo cognita Musa patri.
 Ergo nate tibi parta est de morte uoluptas,
 Atq; quo frueris, perfruerisq; Deo.
 Siquid uero ex morte mali, quid'ue inde doloris,
 Est patris officium, ducere id esse meum,

DE ERIDANORVM

Quod fructu careo uitæ, q̄ adempta propago,
Quodq; ipsi steriles, & sine fruge sumus,
Quamuis & nostros sedet Tranquilla dolores,
Dignaq; neptis auo, nataq; digna patre.
Solatur sed me, tibi q̄ iam parta beata
Sors uitæ est, nulli concutienda malo,
Solatur q̄ & ipse breui te consequar, una
Visurus summi lucida tecta poli,
Visurusq; deum, cœliq; in parte receptus
Coniuge cum cæca sæcla perennis agam.

F I N I S